herpy

GEKKOER

South-western spiny-tailed gecko

Strophurus spinigerus

Strophurus spinigerus er en lille pighalegekko fra det sydvestlige Australien. Den er olivengrå med to rækker sorte pigge på halen og ofte en bred, takket sort stribe ned langs ryggen. Den klatrer i buske og træer om natten og kan sprøjte en klæbrig, ildelugtende væske ud af halen, når den bliver forskrækket.

Familie: Diplodactylidae Tidligere navn: *Diplodactylus spinigerus*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**9-11 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**6-10 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Træboende og jordboende**
Biotop	**Halvørken og tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**30 × 30 × 45 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Hotspot	**30-32 °C**
Temperatur, nat	**18-25 °C**
Luftfugtighed	**40-60 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis, parvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**12-24 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Kuld pr. år	**2-6**
Inkubation	**45-60 dage** ved 27-30 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks III**
EU-bilag	**Bilag C**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Slægten Strophurus står siden 22. juni 2022 på CITES liste III (opført af Australien) og i bilag C i EU's forordning 338/97. Køb og salg inden for EU kræver ingen CITES-papirer, men ved indførsel fra lande uden for EU skal dyret have CITES-eksporttilladelse eller oprindelsescertifikat fra afsenderlandet, og indførslen skal anmeldes ved grænsen. Køb kun dyr med kendt oprindelse.

Om arten

Strophurus spinigerus er en forholdsvis slank gekko, der kan nå en samlet længde på omkring 11 cm med hale. Grundfarven er olivengrå med sorte pletter, og undersiden er snavset hvid, enten ensfarvet eller med sorte stænk. Halen bærer to rækker af lange, sortagtige pigge, men over øjnene sidder der kun meget korte pigge eller ingen. Mange dyr har en bred, takket sort stribe langs ryggen og halen.

Arten består af to underarter. Nominatformen har den brede, mørke rygstribe, mens *S. spinigerus inornatus* mangler den. Hunnerne bliver lidt større end hannerne, og hannerne har tydelige hemipenisbuler. Vægten er ikke dokumenteret. Slægtens arter lever 6-10 år eller mere i fangenskab.

Arten blev beskrevet i 1842 som *Diplodactylus spinigerus* og senere flyttet til *Strophurus*. Slægtens forsvar er kirtler i halen, der sprøjter en klæbrig, ildelugtende, men ufarlig væske mod en angriber. Halen kan også afkastes og vokser langsomt ud igen i en ny og mindre pæn form. Dyrene tåler at blive set på, men er ikke egnede til at blive håndteret.

Udbredelse og levested

Strophurus spinigerus findes i det sydvestlige Australien, i delstaten Western Australia. Nominatformen lever langs den nedre vestkyst og i baglandet, og typelokaliteten er øgruppen Houtman Abrolhos. *S. spinigerus inornatus* lever længere mod sydøst, langs sydkysten og i det indre af delstaten, og den blev beskrevet fra Frank Hann National Park.

Arten er endemisk for Australien, og næsten alle fund ligger i det sydvestlige hjørne af kontinentet. Australien tillader ikke eksport af vilde krybdyr, så dyr i handlen er opdrættet.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien.

LEVESTED

Strophurus spinigerus lever i skov og krat i det sydvestlige Western Australia. Om dagen skjuler den sig i hule grene, under løs bark og i buskenes tætte grene, og om natten jager den på stammer og grene og kommer lejlighedsvis ned på jorden, når den skal fra busk til busk. Arten er derfor både trælevende og delvis jordlevende.

Klimaet i sydvest er middelhavsagtigt med varme, tørre somre og kølige, regnfulde vintre. De indre dele af udbredelsen er tørrere med lavt krat. Døgnudsvingene er store, og arten er vant til både sæsonudsving i temperatur og i fugt.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Strophurus spinigerus*. Pasningen bygger derfor på de øvrige pighalegekkoer, som lever på samme måde i buske og træer, og hvis krav er velkendte, fx *Strophurus intermedius*, *Strophurus ciliaris* og *Strophurus williamsi*.

Arten bruger pladsen godt, så terrariet behøver ikke være stort. Et par kan holdes i 30 × 30 × 45 cm (længde × bredde × højde), og en han med op til fire hunner skal have mere plads. Højden er vigtigere end bundarealet. I et meget stort terrarie har dyrene svært ved at fange foderinsekterne, før kalkpudderet er gnedet af.

Indret med grene på tykkelse med halen, placeret lodret, vandret og på skrå, og med bark eller korkrør som skjul. Tørre græstuer giver ekstra dækning. Bunden er en blanding af sand og jord med et lag tørre blade, eller bare sand i et lag på 1-2 cm. Giv et let fugtigt skjul i den ene ende, så hudskiftet forløber let. Terrariet skal være godt ventileret, og dyrene klatrer også på glas og hviler gerne, hvor væg og låg mødes.

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 25-30 °C, og på en gren højt oppe skal der være et solested på 30-32 °C. Om natten slukkes varmen, og temperaturen må falde til 18-25 °C. Om vinteren kan voksne dyr få lidt køligere dage på 24-29 °C og nætter ned til omkring 18 °C, men unger skal have varme hele året.

Brug en svag spotlampe med termostat over en gren, og mål temperaturen med et digitalt termometer i både top og bund. Perioder over 35 °C udtørrer og stresser dyret.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være moderat, omkring 40-60 %, og terrariet skal tørre helt op i løbet af dagen. Forstøv let på grene og vægge to aftener om ugen, så dyrene kan drikke dråber, og lad bunden tørre imellem. Om morgenen skal der næsten ikke være vanddråber at se. En lav skål med frisk vand skader ikke. Et konstant vådt terrarie giver mug og hudproblemer hos en art fra et tørt klima.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Arten soler sig i naturen blandt de tynde grene, så UVB er en fordel. Brug et T5 HO-rør med 6 % UVB over netlåget, så UV-indekset på de øverste grene ligger omkring 1-3 (Ferguson-zone 2), med skygge i den anden ende. UVB mindsker risikoen for knoglesvækkelse og for æglægningsproblemer hos hunnerne. Hold lyset tændt omkring 14 timer om sommeren og 6-10 timer om vinteren, styret af et tænd-sluk-ur. Natten skal være mørk.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

I naturen lever slægten af leddyr: edderkopper, kakerlakker, fårekyllinger, biller, termitter og deres larver. I terrariet passer små fårekyllinger, kakerlakker, møl, fluer og voksmøllarver. Foderdyrene skal være omkring 60 % af hovedets størrelse. For store byttedyr er især en risiko for unger.

Voksne fodres hver fjerde til syvende dag om sommeren og hver syvende til tiende dag om vinteren, hvor de kan gå i perioder uden at spise. Unger fodres hver anden til fjerde dag hele året. Pudr foderet med kalk og et multivitaminpræparat ved hver anden til tredje fodring.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Strophurus spinigerus er et dyr, man kigger på, og den bør ikke håndteres mere end højst nødvendigt. Den kan sprøjte sin klæbrige, ildelugtende væske og kan miste halen, så tag aldrig fat i halen.

Om dagen sidder den ofte stille i skjul eller på en gren med hovedet nedad, og i skumringen bliver den aktiv. Hold et enkelt dyr, et par eller en han med op til fire hunner, aldrig to hanner sammen.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne har tydelige hemipenisbuler og forstørrede sporer ved kloakken. Unger kan kønsbestemmes ved 6-12 måneders alder, når buler viser sig hos hannerne. Kønsmodenheden indtræder ved 12-24 måneder. Hunnen skal have nået omkring 80 % af den voksne kropslængde, før hun bruges i avl.

PARRING

Avlssæsonen løber fra september til februar og kan forlænges, når forholdene er gode. En kølig periode er ikke nødvendig, men den kan sætte gang i avlen: 8-10 uger med færre timers lys, dagtemperaturer på 24-29 °C og nætter ned til omkring 18 °C, og forstøvning kun én gang om ugen. Parringen begynder fire til seks uger efter, at temperaturen igen er over 25 °C. Et par eller en lille gruppe kan også holdes sammen hele året.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger to æg ad gangen, sjældnere ét. Der går omkring 3-6 uger mellem kuldene. Giv hunnen en æglæggekasse med 5-10 cm let fugtig sand-tørv-blanding på bunden af terrariet. Æggene lægges helt nede i bunden og er klæbrige ved lægningen, så sand, der hænger fast, skal ikke renses af. Efter tre til fire kuld skal foderet sættes ned, så hunnen ikke udmattes. Hun kan gemme sæd, så et kuld kan være befrugtet, selv om hannen er fjernet.

INKUBATION

Flyt æggene forsigtigt til en inkubationsboks med vermiculit eller perlit blandet med vand 1:1 efter vægt, uden at vende dem. Ved 27-30 °C klækker æggene efter omkring 45-60 dage. Æggene vokser kraftigt undervejs og kan blive næsten gennemsigtige lige før klækningen. Lav lufttemperatur og for høj fugt øger risikoen for svampeangreb og klækningsproblemer. Temperaturens betydning for kønnet er ikke undersøgt for arten.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne fjernes fra klækningsboksen efter ét døgn. Hold dem i små, godt ventilerede bokse med grene, et skjul på bunden og et lunt solested. Bundmateriale er ikke nødvendigt. Giv de mindste foderinsekter, pudret med kalk, og fodr hver anden til fjerde dag. UVB mindsker risikoen for knoglesvækkelse. Vej ungerne jævnligt, og skil dem, hvis en unge bliver presset.

Sundhed og typiske fejl

De typiske problemer er de samme som hos andre pighalegekkoer:

- For høj varme over længere tid giver udtørring og appetitløshed. Sørg for, at dyret kan trække væk fra solestedet.
- Kalk- og D3-mangel hos unger og avlshunner giver bløde kæber og krumme lemmer. Brug kalk og UVB.
- Æglægningsproblemer hos udmattede hunner, hvis de lægger for mange kuld.
- Forstoppelse eller rygskader hos unger, hvis foderinsekterne er for store.
- Problemer med hudskifte, hvis luften er for tør. Giv et fugtigt skjul.

- Mug og hudproblemer, hvis terrariet er permanent fugtigt.

Søg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser i flere uger eller virker slapt.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.